

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روان‌شناسی تجربی

تأليف:

پروفسور محمد نریمان

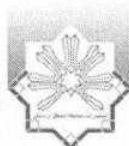
(استاد دانشگاه محقق اردبیلی)

پرویز پرزور

(دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی)

سرشناسه	: نریمانی، محمد ۱۳۴۳-
عنوان و نام پدید آور	: روان شناسی تجربی / تالیف محمد نریمانی، سمیه تکلوی، بتول احدی
مشخصات نشر	: اردبیل: دانشگاه محقق اردبیلی، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	: ۲۶۰ ص؛ مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-600-96047-4-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: [۲۵۳]. ۲۶۰.
موضوع	: روان شناسی تجربی
شناسه افزوده	: پرزور، پرویز، ۱۳۶۹.
شناسه افزوده	: دانشگاه محقق اردبیلی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ف۲/۱۸۸ BF
رده بندی دیویی	: ۱۵۰.۷۴۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۳۶۲۰۰

انتشارات دانشگاه محقق اردبیلی

نام کتاب: روان شناسی تجربی

مولف: پروفسور محمد نریمانی؛ پرویز پرزور

ناشر: انتشارات دانشگاه محقق اردبیلی

تعداد صفحات: ۲۶۰

ویراستار: دکتر حسین نوین

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

صفحه آرایي: موسسه صائم

بهاء: ۲۰۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۴۷-۴-۶

ISBN: 978-600-69047-4-6

مقدمه

روانشناسی تجربی (آزمایشی) با استفاده از روش‌های معتبر علمی، فرایندهای زیستی و شناختی رفتار موجود زنده، به ویژه انسان، را مورد مطالعه قرار می‌دهد. مطالعه روانشناسی یک چیز است و عمل به آن چیز دیگر. اگرچه در روانشناسی از روش‌ها و تجارب پژوهشی دیگر علوم استفاده می‌شود، اما ماهیت ذهن نیاز به روش‌های ویژه پژوهشی دارد که به وسیله آنها بتوان رفتار انسان را مورد مطالعه و ارزیابی قرار داد.

اصولاً روانشناسی در تعمیم نتایج و یافته‌ها و قوانین خود باید بسیار دقت کند و توجه داشته باشد که علم روانشناسی بدهات و صراحت علومی مثل ریاضیات و فیزیک و شیمی را ندارد. البته این مشکلات مانع کار آزمایشگاهی نیستند.

بررسی تاریخچه کتاب‌های روانشناسی تجربی در ایران نشان می‌دهد که برخی از کتاب‌های روانشناسی تجربی بر روش‌شناسی علمی و مباحث آماری تأکید دارند و برخی دیگر بر محتوای روانشناسی تجربی و برخی نیز بر عرضه روش‌شناسی در قالب آرایه پژوهش‌های علمی به خوانندگان تأکید دارند. با شایسته یکی از وجوه مشترک این کتاب‌ها، عدم همخوانی و تطابق تصاویر و قسمت‌های مختلف دستگاه‌ها با وسایل و دستگاه‌های جدید در آزمایشگاه‌های جدید باشد. همچنین در این کتاب تلاش شده است تا ابزارهای اصلی و جدید در حوزه نوروسایکولوژیک مانند آزمون برج لندن، آزمون هیگم اسککی، آزمون استروپ، آزمون ویسکانسین و شیوه جدید سنجش و آموزش امواج مغزی به نام نورفیدیک معرفی شوند.

از ویژگی‌های دیگری این کتاب تلفیق روش‌شناسی علمی با پژوهش‌های جدید در ارتباط با اکثر آزمون‌های معرفی شده در این کتاب است.

بنابراین، کمبود منابع درسی جدید در زمینه روانشناسی تجربی موجب شد تا مولفان این کتاب به طراحی کتابی همت گمارند که پاسخگوی نیاز دانشجویان در آزمایشگاه‌های امروز باشد.

در پایان از کلیه دانشجویان بویژه دانشجویان کارشناسی ارشد روانشناسی که در تهیه کتاب با ما همکاری کردند، تشکر و قدردانی می‌نماییم.

فصل اول: کلیات	۱۳
تعریف روان‌شناسی تجربی	۱۳
تاریخچه روان‌شناسی تجربی	۱۴
شروع واقعی آزمون‌های روانی و رفتاری	۱۵
اقدامات اولیه در ایجاد آزمون‌های رفتاری	۱۶
تکامل و گسترش آزمون‌های رفتاری	۱۶
ایجاد آزمون‌های گروهی	۱۷
ایجاد آزمون‌های شخصیت	۱۷
ظهور و پرورش جامعه سنجی	۱۸
وضع کنونی آزمون‌های رفتاری	۱۸
دفاع از روش تجربی روان‌شناسی	۱۸
فصل دوم: سنجش آستانه	۲۱
سنجش آستانه‌ها	۲۳
اندازه‌گیری حس بینایی	۲۳
آزمون بینایی با کارت اسنلن	۲۴
آزمون بینایی سنج تیتاموس	۲۵
مشخصات دستگاه تیتاموس	۲۶
شرایط آزمایش	۲۷
روش آزمایش	۲۷
شرح هر کدام از آزمون‌ها	۲۷
قسمت‌های مختلف دستگاه	۳۲
تعیین آستانه احساس شنوایی به وسیله اودیومتر	۳۴
ساختمان اودیومتر (مدل PUB):	۳۶
روش آزمایش	۳۷
مقتضیات سمعی مشاغل	۴۱
شنوایی سنجی گفتاری	۴۳

۴۴	سنجش شنوایی به صورت بازی
۴۵	سنجش شنوایی رفلکسی
۴۵	سنجش شنوایی پاسخهای فراخوانده
۴۶	تعیین آستانه احساس رنگ بوسیله ترکیب‌کننده رنگ‌ها
۴۶	موارد کاربرد
۴۷	روش کاربرد دستگاه
۴۸	آزمون تشخیص بین دو نقطه (2PD)
۴۹	روش اجرا
۵۰	میزان حساسیت (آستانه اختلافی وزن)
۵۰	مرحله اول
۵۱	مرحله دوم
۵۳	آستانه اختلافی (تبرید و گرمی) (ویر)
۵۳	وسایل لازم
۵۴	روش کار
۵۵	فصل سوم: سنجش ادراک‌ها
۵۵	اندازه‌گیری خطاهای ادراکی (خطای رگر - لا)
۵۹	معرفی متغیرهای مربوط به احساس و ادراک
۶۰	متغیر مستقل و وابسته در این آزمایش
۶۱	هدف
۶۱	ابزار آزمایش
۶۲	تحلیل و تفسیر نتایج
۶۴	ادراک عمق (دستگاه پاتیسکوپ)
۶۷	آزمایش تأثیر استرس بر ادراک عمق دانش‌آموزان
۶۸	روش انجام آزمایش عمق سنج
۶۹	بررسی داده‌های آزمایش
۷۰	محرک نما
۷۰	معرفی دستگاه
۷۳	موارد کاربرد

۷۲	روش کاربرد
۷۴	مشخصات قسمت‌های مختلف دستگاه
۷۵	سوسوزن الکترونیک
۷۶	روش کاربرد
۷۸	آزمون تخمین بصری با آزمون سوله
۷۹	هماهنگی حرکتی-بینایی-لامسه: دستگاه جور کردن سکه
۸۰	شیوه اجرای آزمایش
۸۰	نرم
۸۳	فصل چهارم: یادگیری
۸۳	آزمایش تاثیر آگاهی از نتایج بر عملکرد
۸۵	تحلیل نتایج
۸۶	یادگیری از راه کوشش و خطا
۸۹	روش کار با دستگاه
۹۱	نمونه شیوه تحلیل نتایج
۹۲	آزمون یادگیری حرکتی (تربید در آینه)
۹۴	یادگیری در خواب
۹۷	فصل پنجم: آزمون‌های حافظه
۹۷	دستگاه سنجش حافظه و سرعت یادگیری
۹۷	موارد کاربرد
۹۷	روش کاربرد
۱۰۷	آزمون تکمیل بن واژه‌ها
۱۰۹	آزمون تکمیل بن واژه‌ها
۱۱۰	خرده آزمون تداعی واژه از مقیاس حافظه بالینی وکسلر
۱۱۱	آزمون حافظه بصری کیم کاراد
۱۱۱	شیوه اجرای آزمایش
۱۱۳	طریقه محاسبه نمره حافظه
۱۱۳	تفسیر نتایج
۱۱۳	مطالعات بالینی به هنگام اجرای آزمایش

فصل ششم: فعالیت‌های روانی حرکتی	۱۱۵
آهنگ فردی خود بخودی	۱۱۵
سرعت ضربه (دستگاه تاپینگ)	۱۱۶
روش اجرا	۱۱۶
شمارنده و زمان سنج دیجیتال	۱۱۷
کاربرد	۱۱۷
روش کاربرد	۱۱۸
اجزاء دستگاه	۱۱۸
دقت حرکت گری و وسعت حرکات غیر ارادی	۱۱۹
روش بار	۱۱۹
نمونه شیوه تحلیل نتایج	۱۲۱
آزمون مربع‌های دستگاه دار (تور بیرون) (حواسپرتی)	۱۲۱
اجرای آزمایش	۱۲۲
استخراج نتایج	۱۲۴
تحلیل نتایج	۱۲۴
دقت مسیر	۱۲۷
آزمایش لرزش سنج بیرون	۱۲۷
مهارت سنج حلقه‌ای موند	۱۳۱
آزمون مهارت انگشتان	۱۳۲
سنجش زمان واکنش	۱۳۲
موارد کاربرد	۱۳۴
روش	۱۳۷
شیوه اجرای آزمایش	۱۳۸
تأثیر انتظار بر زمان واکنش	۱۳۹
روش کاربرد	۱۴۰
معرفی اجزای دستگاه	۱۴۲
آزمون عملکرد پیوسته (CPT)	۱۴۵
روش اجرا	۱۴۶

۱۴۶	تحلیل نتایج
۱۴۷	فصل هفتم: آزمون‌های انعطاف‌پذیری شناختی و حل مسأله
۱۴۷	آزمون استروپ
۱۴۹	پیشینه و توصیف آزمون استروپ
۱۵۱	عوامل فشارزا در آزمون استروپ و شیوه‌های افزایش فشارزایی آزمون
۱۵۳	روش اجرای آزمون
۱۵۵	عوامل مؤثر در عملکرد آزمودنی
۱۵۹	کاربردهای آزمون استروپ در روان‌شناسی بالینی
۱۶۱	آزمون ویسکانسین
۱۶۳	روش اجرا
۱۶۴	بررسی نتایج
۱۶۴	سیستم نمره‌گذاری لزارک (۱۹۹۶)
۱۶۷	شیوه توصیف - دسته‌بندی
۱۶۸	آزمون شکل‌گیری مفهوم سه‌تسکی
۱۶۹	آزمون برج لندن (TOL)
۱۷۰	روش اجرا
۱۷۴	نمره‌گذاری
۱۷۷	جعبه حل معما
۱۷۸	تعارض نگار (تعارض سنج)
۱۷۹	وسایل آزمایش
۱۷۹	شیوه آزمایش
۱۷۹	قسمت اول (جاذب - جاذب)
۱۸۰	قسمت دوم (دافع - دافع)
۱۸۰	قسمت سوم (جاذب - دافع)
۱۸۱	تحلیل نتایج
۱۸۳	فصل هشتم: گفتارآموزها
۱۸۴	عوامل مؤثر بر لکنت زبان
۱۸۵	روش بازخورد شنیداری تأخیر یافته

دستگاه تأخیر پسورد شنیداری	۱۸۵
شیوه اجرا:	۱۸۷
درمان با استفاده از D.A.F	۱۸۸
اثرات دراز مدت استفاده از D.A.F	۱۹۱
مسکینگ (لکت شکن)	۱۹۲
توضیح قسمت‌های مختلف دستگاه	۱۹۳
گفتار آموز	۱۹۴
روش استفاده	۱۹۴
قسمت‌های مختلف دستگاه	۱۹۶
گفتار آرر دیجیتال و مسکینگ	۱۹۷
ب) مسکینگ	۱۹۸
مزایای دستگاه نسبت به موارد مشابه	۱۹۹
قسمت‌های مختلف دستگاه	۲۰۱
مترونوم	۲۰۳
اجزا دستگاه	۲۰۳
فصل نهم: ابزارهای مبتنی بر شرطی سازی	۲۰۵
دستگاه اعلام خبر شب ادراری	۲۰۵
روش استفاده	۲۰۵
بیدار کردن در شب	۲۱۱
دارو درمانی	۲۱۱
الکترو شوک	۲۱۲
موارد کاربرد	۲۱۲
استفاده از الکتروشوک به عنوان روش درمانی سیگار کشیدن	۲۱۳
مدل مراحل تغییر	۲۱۳
سیگار کشی سریع	۲۱۴
سیگار کشی کنترل شده	۲۱۴
حذف نیکوتین	۲۱۵
ماساژ دادن	۲۱۵

۲۱۵	الکترو شوک
۲۱۶	روش استفاده از دستگاه
۲۱۷	شیوه‌ی اجرا
۲۱۸	آزمون شرطی شدن کنشگر
۲۲۱	فصل دهم: انواع پسخوراند
۲۲۱	بیوفیدبک
۲۲۲	ماهیت و نحوه عمل سیستم‌های بیوفیدبک
۲۲۳	فیدبک الکتریکی ماهیچه یا الکترومیو گراف
۲۲۳	بیوفیدبک تعداد ضربان قلب
۲۲۴	بیوفیدبک پاسخ گالوانیکی پوست
۲۲۴	بیوفیدبک رارت
۲۲۶	شرایط استفاده از بیوفیدبک
۲۲۶	در یک جلسه بیوفیدبک چه اتفاقی می‌افتد؟
۲۲۷	روش کاربرد دستگاه
۲۳۳	موارد کاربرد دستگاه بیوفیدبک (GSR / TEMP)
۲۳۵	معرفی قسمت‌های مختلف دستگاه بیوفیدبک (GSR / TEMP)
۲۳۷	آرامبخش الکترونیک
۲۳۷	آشنایی با دستگاه آرامبخش الکترونیک
۲۳۸	موارد کاربرد
۲۳۹	دستورالعمل
۲۴۳	معرفی قسمت‌های مختلف دستگاه آرامبخش الکترونیک
۲۴۴	نوروفیدبک
۲۴۶	روش کار
۲۴۷	قسمت‌های مختلف دستگاه
۲۴۸	دستگاه تحریک الکتریکی مستقیم مغز (tDCS)
۲۵۲	نکات مراقبتی در استفاده از دستگاه tDCS
۲۵۳	منابع